

Köthető-e szerződés e-mailben?

A felgyorsult és egyre digitálisabbá váló üzleti életben, térben a klasszikus szerződéskötési folyamatot sok esetben felváltották az e-mail-es kommunikáció útján történő szerződéskötések, ami azonban gyakran vezet félreértésekhez és jogvitákhoz. Cikkünkben összefoglaljuk, hogy mely esetekben lehet és milyen szabályok figyelembevételével e-mail útján szerződést kötni.

A szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. A szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges és a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges.

Amennyiben jogszabály vagy a felek rendelkezése nem ír elő írásbeli alakot a szerződésre, az megköthető szóban vagy ráutaló magatartással tett jognyilatkozatokkal is.

A szerződés írásba foglalása egyfelől akkor kötelező, ha azt jogszabály kifejezetten előírja, például az ingatlan tulajdonjogának átruházására irányuló szerződések (adásvétel és ajándékozás), a társasági szerződések, vagy a hitelintézettel kötött kölcsönszerződés esetén. Kötelező írásbeliséget a felek maguk is előírhatnak, például egy vállalkozási szerződés keretében a felek megállapodnak abban, hogy a szerződés kapcsán tett minden nyilatkozat, valamint a szerződés módosítása is kizárólag írásban érvényes. Fontos, hogy írásbeli alakhoz kötött szerződés megkötésére mind ajánlatot, mind elfogadó nyilatkozatot kizárólag írásban lehet tenni.

A bírói gyakorlat mára már egységes abban, hogy az e-mail útján tett jognyilatkozat csak akkor felel meg az írásbeliség törvényi követelményének, ha azt fokozott biztonságú elektronikus aláírással látják el. A fokozott biztonságú elektronikus aláírással el nem látott e-mail joghatás kiváltására nem alkalmas. A vonatkozó bírósági döntések abból indulnak ki, hogy a Ptk. 6:7. § (3) bekezdése alapján elektronikus okirat vonatkozásában az írásbeliség feltétele, hogy a jognyilatkozat közlésére az abban foglalt tartalom változatlan visszaidézésére, a nyilatkozattevő személyének és a nyilatkozat megtétele időpontjának azonosítására alkalmas formában kerüljön sor, azaz annak valóságos és hamisítatlansága igazolható legyen. A valóságos és a hamisítatlanság követelményének pedig - a bíróság álláspontja szerint - az elektronikus okirat akkor felel meg, ha azt az E-ügyintézési tv. 1. § 22. pontjában foglalt - az abban felhívott eIDAS rendelet 3. cikk 11. pontjában, illetve 26. cikkében írtaknak megfelelő - fokozott biztonságú elektronikus aláírással látták el.

A fentiek alapján felmerül a kérdés, hogy ha valaki egy aláírt, keltezéssel ellátott, és beszkenvelt nyilatkozatot küld meg a másik fél részére e-mail csatolmányaként, az kimeríti-e az írásbeliség követelményét? A vizsgált bírói gyakorlat szerint erre is nemleges válasz adható, figyelemmel arra, hogy az e-mail mellékleteként megküldött elektronikus okirat is csak akkor tekinthető írásbelinek, ha azt fokozott biztonságú elektronikus aláírással látták el.

A kötelező írásbeliség elmulasztásának jogkövetkezménye a szerződés semmissége, erre tekintettel abból jogok és kötelezettségek nem származhatnak. Ebből következik, hogy amennyiben a felek a kötelező írásbeliséghez kötött szerződéshez kapcsolódó jognyilatkozatokat egyszerű e-mail útján teszik meg (amely tehát fokozott biztonságú elektronikus aláírással nem lett ellátva), a szerződés semmis lesz.

Amennyiben a kötelező írásbeliség esete nem áll fenn, az e-mailben tett jognyilatkozat is alkalmas lehet joghatás kiváltására. Amennyiben az e-mail üzenetben megküldött ajánlatban foglaltakat, vagy szerződéses feltételeket a másik fél a válasz e-mail üzenetében elfogadja, úgy a szerződést ráutaló magatartással létrejötteknek kell tekinteni.

A fentiek alapján belátható, hogy **az e-mailen keresztül folytatott üzleti tárgyalások során a feleknek különös gondossággal kell eljárnia**; meg kell gondolniuk, hogy milyen tartalmú üzeneteket küldenek a másik félnek. Könnyen előfordulhat ugyanis, hogy a szövegkörnyezetből levonható lesz az a következtetés, hogy elfogadtunk vagy tettünk egy ajánlatot (amely utóbbit a másik fél elfogadott), annak ellenére, hogy nem állt szándékunkban semmilyen szerződés megkötése. Amennyiben el kívánjuk kerülni, hogy az e-mail üzenetváltás eredményeképpen szerződéses viszonyba kerüljünk a másik féllel, e-mailjeink lezárásaként célszerű feltüntetni azt a formaszöveget, hogy *„A jelen üzenetben foglaltak nem minősülnek szerződéskötésre irányuló ajánlatnak, illetve ilyen ajánlat elfogadásának.”*